

Valsts ieņēmumu
dienests

Metodiskais materiāls

Īpašais PVN režīms maziem uzņēmumiem

02.01.2025.

Saturs

Vispārīga informācija	3
Iekšzemes PVN reģistrācijas sliedzņa aprēķināšanas kārtība	3
MVU pārrobežu režīma piemērošana iekšzemes nodokļa maksātājiem.....	8
Nosacījumi citas dalībvalsts nodokļa maksātājam atbrīvojuma no PVN piemērošanai Latvijā.....	12

Vispārīga informācija

Pievienotās vērtības nodokļa (PVN) regulējumā ir veiktas **būtiskas izmaiņas** saistībā ar Eiropas Savienības (ES) direktīvu¹ pārņemšanu attiecībā uz PVN piemērošanu **maziem uzņēmumiem**.

No 2025. gada 1. janvāra maziem uzņēmumiem ir izvēles tiesības piemērot atbrīvojumu no PVN vienlaikus visās dalībvalstīs, kurās tie veic darījumus, jeb tā sauktos vienkāršošanas noteikumus (**MVU režīms**).

Piemērojot MVU režīmu, jebkuras ES dalībvalsts mazie un vidējie uzņēmumi līdz noteiktam darījumu apmēram var nepiemērot PVN **ne tikai savā valstī, bet arī citās ES dalībvalstīs**.

Nodokļa maksātāji tiek atslogoti no pienākuma reģistrēties katrā ES dalībvalstī, kurā tie veic darījumus.

Saistībā ar MVU režīma ieviešanu veiktas **izmaiņas**, kas saistītas ar **iekšzemes reģistrācijas sliekšņa piemērošanu**.

Iekšzemes PVN reģistrācijas sliekšņa aprēķināšanas kārtība

Saistībā ar MVU režīma ieviešanu veiktas izmaiņas iekšzemes PVN reģistrācijas sliekšņa piemērošanas regulējumā.

1. Noteikumi reģistrācijas sliekšņa aprēķināšanai

Skaita kopā darījumus, kas veikti **kalendāra gadā**.

Reģistrācijas sliekšņi iekļauj:

- 1) ar PVN apliekamo darījumu vērtību;
- 2) ar **PVN neapliekamo darījumu vērtību**:
 - apdrošināšanas un pārapirošināšanas pakalpojumu;
 - finanšu darījumu;
 - darījumu ar ieguldījumu fondiem;
 - nekustamā īpašuma pārdošanas;
 - dzīvojamo telpu īres;

¹ Padomes 2020. gada 18. februāra Direktīva (ES) 2020/285, ar ko Direktīvu 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu groza attiecībā uz īpašo režīmu mazajiem uzņēmumiem un Regulu (ES) Nr. 904/2010 groza attiecībā uz administratīvu sadarbību un informācijas apmaiņu nolūkā uzraudzīt mazajiem uzņēmumiem paredzētā īpašā režīma pareizu piemērošanu

- atlīdzības par likumiskās zemes lietošanas tiesībām².

Aprēķinot reģistrācijas sliekšni, **neiekļauj šādus darījumus:**

- 1) pamatlīdzekļu un nemateriālo ieguldījumu pārdošanas vērtību;
- 2) tādu ar PVN neapliekamo darījumu vērtību, ja tiem ir gadījuma raksturs un tie nepārprotami atšķiras no konkrētā nodokļa maksātāja saimnieciskās darbības veida.

1. piemērs

SIA A, kas nav reģistrēta Valsts ieņēmumu dienesta (VID) PVN maksātāju reģistrā, ražo tekstila izstrādājumus (austas segas, gultas pārvalkus), kurus pārdod biznesa partneriem Latvijā un Lietuvā, dažreiz arī eksportē. 2024. gadā SIA A iegādājās jaunas aušanas stelles no Vācijas, bet vecās pārdeva Latvijā. SIA A iepērk izejmateriālus Latvijā. Saimnieciskās darbības ietvaros SIA A pārvietoja savus preču krājumus uz noliktavu Lietuvā. 2024. gada martā SIA A aizdeva uzņēmuma darbiniekam 1000 euro steidzamai ārstniecībai, un darbinieks atmaksāja parādu vienā summā 2024. gada jūnijā.

SIA A 2024. gada apgrozījuma kopsavilkums

Darījumu veids	Kopējā darījumu vērtība, euro	Vai ir jāiekļauj reģistrācijas sliekšņa aprēķinā
Preču piegāde Latvijā	24 000	Jā
Preču piegāde uz Lietuvu	11 000	Jā
Eksports	4000	Jā
Krājumu pārvietošana uz noliktavu Lietuvā	6000	Jā
Izejvielu iegāde no Igaunijas	4000	Nē
Ražošanas iekārtas iegāde no Vācijas	9 000	Nē
Veco stelju pārdošana	8000	Nē
Aizdevums darbiniekam	1000	Nē

Tā kā kopējais SIA A darījumu apmērs, kas ir iekļaujams reģistrācijas sliekšņa aprēķinā 2024. gadā, ir 45 000 euro, tai ir tiesības neregistrēties VID PVN maksātāju reģistrā un jāseko līdzi turpmākam apgrozījuma apmēram 2025. gadā.

2. piemērs

Fiziskajai personai, kas nav reģistrēta VID PVN maksātāju reģistrā, pieder nekustamais īpašums – dzīvojamā māja Rīgā, kuras pirmajā stāvā atrodas veikala telpas. Fiziskā persona sniedz nekustamā īpašuma īres un nomas pakalpojumus.

Fiziskās personas 2024. gada apgrozījuma kopsavilkums

Darījumu veids	Kopējā darījumu vērtība, euro	Vai ir jāiekļauj reģistrācijas sliekšņa aprēķinā
Dzīvojamo telpu īre	48 000	Jā
Telpu noma	24 000	Jā

Lai gan fiziskās personas ar PVN apliekamo darījumu vērtība 2024. gadā nepārsniedza iekšzemes reģistrācijas sliekšņa vērtību, tā kā kopējais fiziskās personas darījumu apmērs, kas ir iekļaujams reģistrācijas sliekšņa aprēķinā 2024. gadā, ir 72 000 euro, tai ir pienākums reģistrēties VID PVN maksātāju reģistrā.

² Pievienotās vērtības nodokļa likuma 59. panta otrās daļas 2. punkts.

3. piemērs

SIA B sniedz mēbeļu un lielparīta sadzīves tehnikas izvešanas un nodošanas utilizācijā pakalpojumus. 2024. gadā SIA B pārdeva kravas furgonu un iegādājās jaunu no Vācijas.

SIA B 2024. gada apgrozījuma kopsavilkums

Darījumu veids	Kopējā darījumu vērtība, euro	Vai ir jāiekļauj reģistrācijas sliekšņa aprēķinā
Pakalpojumu sniegšana	48 000	Jā
Kravas furgona pārdošana	8000	Nē
Kravas furgona iegāde no Vācijas	9000	Nē

Tā kā kopējais SIA B darījumu apmērs, kas ir iekļaujams reģistrācijas sliekšņa aprēķinā 2024. gadā, ir 48 000 euro, tai ir tiesības neregistrēties VID PVN maksātāju reģistrā un jāseko līdzi turpmākam apgrozījuma apmēram 2025. gadā.

2. Atliktā reģistrācija

Reģistrēšanos VID PVN maksātāju reģistrā **iespējams atlikt līdz nākamā kalendāra gada 1. janvārim.**

Atlikt reģistrēšanos var tikai tad, ja reģistrācijas sliekšnis kārtējā kalendāra gadā nav pārsniegts vairāk par 10 %, t. i., par 5000 euro (līdz 55 000 euro kopējai darījumu vērtībai).

Šādā gadījumā reģistrēšanas iesniegums VID jāiesniedz ne vēlāk kā līdz tā gada **30. novembrim**, kad ir pārsniegts reģistrācijas sliekšnis.

Ja reģistrācijas sliekšnis ir pārsniegts pēc kalendāra gada 30. novembra, reģistrācijas iesniegums jāiesniedz ne vēlāk kā līdz kalendāra gada **31. decembrim**.

Abos gadījumos neatkarīgi no lēmuma paziņošanas veida nodokļa maksātāju uzskata par reģistrētu VID PVN maksātāju reģistrā ar nākamā taksācijas gada 1. janvāri.

Ja nodokļa maksātājs nav neregistrējies VID PVN maksātāju reģistrā līdz 1. janvārim, par darījumiem no 1. janvāra līdz reģistrācijas brīdim ir jāaprēķina PVN. Aprēķinātā nodokļa summa ir iekļaujama darījuma vērtībā.

Ja nodokļa maksātājs iesniedza iesniegumu reģistrācijai PVN reģistrā no nākamā gada 1. janvāra, jo tam kalendāra gadā (līdz 1. decembrim) reģistrācijas sliekšnis nebija pārsniegts vairāk par 10 %, taču minētā vērtība tika pārsniegta pēc 1. decembra (līdz 31. decembrim), nodokļa maksātājam par šo faktu nekavējoties jāinformē VID. Šādā gadījumā VID reģistrē nodokļa maksātāju PVN reģistrā ar dienu, kad ir sniegta minētā informācija.

4. piemērs

SIA A, kas ražo un pārdod tekstila izstrādājumus, 2025. gada septembrī saņēma lielu pasūtījumu no pašvaldības par segu piegādi pirmsskolas iestādēm par 20 000 euro. 2025. gada pirmajos trīs mēnešos SIA pieauga arī citu darījumu apmērs.

SIA A 2025. gada apgrozījuma kopsavilkums uz 2025. gada 30. septembri

Darījumu veids	Kopējā darījumu vērtība, euro	Vai ir jāiekļauj reģistrācijas sliekšņa aprēķinā
Preču piegāde Latvijā	35 000	Jā
Preču piegāde uz Lietuvu	11 000	Jā
Eksports	1000	Jā
Krājumu pārvietošana uz noliktavu Lietuvā	5000	Jā

Tā kā kopējais SIA A darījumu apmērs 2025. gada 1.–3. ceturksnī ir 52 000 euro, tai ir tiesības atlikt reģistrēšanos VID PVN maksātāju reģistrā līdz gada beigām. Taču SIA A ir jāseko līdzi turpmākajam apgrozījuma apmēram un jāiesniedz reģistrēšanas iesniegums VID līdz nākamā mēneša 15. datumam pēc tā mēneša, kad apgrozījums pārsniegs 55 000 euro.

3. Gadījumi, kad nav tiesību atlikt reģistrēšanos

Atlikt reģistrēšanos nav tiesību, ja reģistrācijas sliekšnis pārsniegts **vairāk par 10 %, t. i., vairāk par 5000 euro (virs 55 000 euro kopējās darījumu vērtības)**.

Šādā gadījumā reģistrācijas iesniegums VID jāiesniedz līdz nākamā mēneša **15. datumam** pēc mēneša, kad reģistrācijas sliekšnis pārsniegts vairāk par 55 000 euro.

Līdz reģistrācijas brīdim ar PVN apliekamā darījumu vērtība ir summa, kas pārsniedz 55 000 euro.

Aprēķinātā nodokļa summa ir iekļaujama darījuma vērtībā.

5. piemērs

SIA A, kas ražo un pārdod tekstila izstrādājumus, 2025. gada 5. novembrī darījumu apmērs sasniedza 57 000 euro.

Tādējādi SIA A vairs nav tiesību atlikt līdz gada beigām reģistrēšanos VID PVN maksātāju reģistrā. SIA A ir jāiesniedz reģistrācijas iesniegums VID līdz 15. decembrim.

SIA A iesniedza reģistrācijas iesniegumu 10. novembrī un tika reģistrēta VID PVN maksātāju reģistrā ar 1. decembri. Līdz novembra beigām SIA A apgrozījums sasniedza 61 000 euro. SIA A ir jāaprēķina PVN no summas, kas pārsniedz 55 000 euro līdz reģistrācijai, t. i., no 6000 euro, un jāiemaksā valsts budžetā, iesniedzot paziņojumu par PVN samaksu.

4. Reģistrācijas sliekšni nepiemēro, ja nodokļa maksātājs:

- **sniedz pakalpojumus citas dalībvalsts nodokļa maksātājam**, kuru sniegšanas vietu nosaka saskaņā ar Pievienotās vērtības nodokļa likuma 19. panta pirmo daļu;
- **sāņem no citas dalībvalsts vai no jebkuras trešās valsts vai trešās teritorijas personas, kas neveic saimniecisko darbību iekšzemē, pakalpojumus**, kuru sniegšanas vietu nosaka saskaņā ar Pievienotās vērtības nodokļa likuma 19. panta pirmo daļu.

6. piemērs

Digitālo fotogrāfiju izgatavotājs plāno pārdot savus darbus, saņemot interneta platformas, kuras pieder citas ES dalībvalsts uzņēmumam, kas neveic saimniecisko darbību Latvijā, starpniecības pakalpojumus. Lai gan persona neplāno lielu darbu apjomu, tai ir jāreģistrējas VID PVN maksātāju reģistrā pirms pakalpojuma saņemšanas no šī ES citas dalībvalsts uzņēmuma.

7. piemērs

Fiziskajai personai pieder nekustamais īpašums – lauku māja, kuru šī persona vasaras mēnešos izmanto viesu izmitināšanai. Informāciju par saviem pakalpojumiem fiziskā persona ievietojsi interneta platformā booking.com, un klienti tiek piesaistīti ar minētās platformas starpniecību.

Lai gan ar PVN apliekamie ienākumi no viesu izmitināšanas 12 mēnešu periodā fiziskajai personai nepārsniedz reģistrācijas sliekšni, tai ir jāreģistrējas VID PVN maksātāju reģistrā pirms pakalpojuma saņemšanas no ES citas dalībvalsts uzņēmuma booking.com.

5. Citi nosacījumi

- Ja ir pārsniegts reģistrācijas sliekšnis un nodokļa maksātājs **ir veicis tikai ar PVN neapliekamus darījumus**, tad reģistrēties VID PVN maksātāju reģistrā nav obligāti.

8. piemērs

SIA Y sniedz tikai ar PVN neapliekamus īres pakalpojumus.

SIA Y 2024. gada apgrozījuma kopsavilkums

Darījumu veids	Kopējā darījumu vērtība, euro	Vai ir jāiekļauj reģistrācijas sliekšņa aprēķinā
Dzīvojamu telpu īre	150 000	Jā

Lai gan kopējais SIA Y darījumu apmērs, kas ir iekļaujams reģistrācijas sliekšņa aprēķinā 2024. gadā, ir 150 000 euro, tai nav obligāti jāreģistrējas VID PVN maksātāju reģistrā, jo tai ir tikai ar PVN neapliekami darījumi. Vienlaikus, ja SIA Y veiktu kaut vienu ar PVN apliekamu darījumu Latvijā par jebkādu vērtību, tai būtu jāreģistrējas VID PVN maksātāju reģistrā.

- Ja tiek veikta **preču iegāde ES teritorijā**, jāreģistrējas VID PVN maksātāju reģistrā, ja šādu darījumu vērtība kārtējā kalendāra gadā pārsniedz 10 000 euro, un jāaprēķina PVN no minētās summas pārsnieguma. Aprēķinātā nodokļa summa ir iekļaujama darījuma vērtībā.
- Minētie nosacījumi ar 2025. gada 1. janvāri attiecas arī uz citas ES dalībvalsts nodokļa maksātājiem.

MVU pārrobežu režīma piemērošana iekšzemes nodokļa maksātājiem

1. Kas drīkst piemērot MVU režīmu

Latvijas nodokļa maksātāji neatkarīgi no tā, vai tie iekšzemes darījumiem ir vai nav reģistrējušies VID PVN maksātāju reģistrā, par darījumiem, kas veikti citās ES dalībvalstīs, ir tiesīgi piemērot MVU režīmu citās ES dalībvalstīs, ja izpildās šie **abi** nosacījumi:

- 1) **gada apgrozījums ES** nav pārsniedzis 100 000 *euro*;
- 2) attiecīgajā dalībvalstī, kurā ir vēlme izmantot MVU režīmu, veikto preču piegāžu un sniegto pakalpojumu kopējā vērtība bez nodokļa nav pārsniegusi robežvērtību, ko šajā dalībvalstī piemēro attiecībā uz nodokļa atbrīvojumu šīs dalībvalsts nodokļa maksātājiem (**dalībvalsts reģistrācijas sliekšni**).

Piemēram, Latvijā reģistrācijas sliekšnis ir 50 000 *euro*, un šī vērtība turpmāk attieksies arī uz citu dalībvalstu nodokļa maksātājiem, ja tie gribēs izmantot Latvijā MVU režīmu.

ES dalībvalstīs reģistrācijas sliekšņa vērtības nav vienādas (katrā ir sava), turklāt atsevišķās ES dalībvalstīs tā ir atšķirīga pa darījumu veidiem – preču piegādei ir viens reģistrācijas sliekšnis un pakalpojumu sniegšanai cits reģistrācijas sliekšnis (piemēram, Francijā).

Piemēram, Lietuvā reģistrācijas sliekšnis ir 45 000 *euro*. Tātad Latvijas nodokļa maksātājs būs tiesīgs izmantot MVU režīmu Lietuvā, ja tam iepriekšējā kalendāra gadā darījumu apmērs Lietuvā nepārsniedza 45 000 *euro* **un** 100 000 *euro* visā ES.

Ja Latvijas nodokļa maksātājs Latvijā ir pārsniedzis Latvijas reģistrācijas sliekšni (50 000) *euro* un tādēļ ir reģistrējies Latvijā kā PVN maksātājs, **tas neliedz** šim nodokļa maksātājam pieteikties MVU režīma izmantošanai citās ES dalībvalstīs, ja tam nav pārsniegts gada apgrozījums ES un attiecīgās dalībvalsts (vai dalībvalstu) reģistrācijas sliekšnis.

2. Jauns termins – gada apgrozījums ES

Gada apgrozījums ES ir kalendāra gadā Eiropas Savienības teritorijā (tai skaitā iekšzemē) veikto preču piegāžu un sniegto pakalpojumu kopējā vērtība bez nodokļa.

Gada apgrozījumu ES aprēķina tāpat kā reģistrācijas sliekšni (detalizēta informācija – metodiskā materiāla "Izmaiņas iekšzemes PVN reģistrācijas sliekšņa regulējumā" 1. nodaļā), summējot kopā darījumus visā ES, ieskaitot Latvijas darījumus.

9. piemērs

SIA C, kas ir reģistrēta VID PVN maksātāju reģistrā, šuj sporta apģērbu, kuru pārdod Latvijā un citās ES valstīs.

SIA C 2024. gadā veikto darījumu kopsavilkums pa dalībvalstīm

Dalībvalsts (DV)	Reģistrācijas sliekšnis, euro	Kopējā preču piegāžu vērtība, euro
Latvijā	50 000	51 000
DV 1	45 000	10 000
DV 2	65 000	6000
DV 3	30 000	31 000
Kopā		98 000

Tā kā kopējais SIA C gada apgrozījums ES 2024. gadā ir mazāks par 100 000 euro, SIA C var pieteikties MVU režīma piemērošanai DV 1 un DV 2.

SIA C nav tiesību piemērot MVU režīmu DV 3, kā arī tai jābūt reģistrētai VID PVN maksātāju reģistrā, jo tās darījumu apmērs pārsniedz reģistrācijas sliekšni Latvijā un DV 3.

10. piemērs

SIA D, kas nav reģistrēta VID PVN maksātāju reģistrā, pārdod Latvijā un citās ES valstīs kokmateriālus.

SIA C 2024. gadā veikto darījumu kopsavilkums pa dalībvalstīm

Dalībvalsts (DV)	Reģistrācijas sliekšnis, euro	Kopējā preču piegāžu vērtība, euro
Latvijā	50 000	45 000
DV 1	45 000	20 000
DV 2	65 000	38 000
DV 3	30 000	15 000
Kopā		118 000

Tā kā kopējais SIA D gada apgrozījums ES 2024. gadā ir lielāks par 100 000 euro, SIA D nav tiesību pieteikties MVU režīma piemērošanai, kaut arī katrā atsevišķā dalībvalstī reģistrācijas sliekšnis nav pārsniegts.

SIA D ir tiesības neregistrēties Latvijā VID PVN maksātāju reģistrā, tai ir jāseko līdzi apgrozījumam Latvijā un jāreģistrējas VID PVN maksātāju reģistrā, ja 2025. gadā darījumu apmērs pārsniedz reģistrācijas sliekšni Latvijā.

3. Ar ko sākt, ja Latvijas nodokļa maksātājs vēlas piemērot atbrīvojumu citās dalībvalstīs

Lai iekšzemes nodokļa maksātājs varētu izmantot atbrīvojumu citā dalībvalstī, tam ir **jāaizpilda iesniegums (pirmreizējais paziņojums)** VID elektroniskās deklarēšanas sistēmā (EDS). Proti, nav jāvērsas katrā atsevišķā dalībvalstī, lai tur saņemtu atbrīvojumu.

Pirmreizējā paziņojumā norāda šādu informāciju:

- 1) fiziskā persona – vārdu un uzvārdu; juridiskā persona – nosaukumu;
- 2) juridisko adresi vai deklarētās dzīvesvietas adresi;
- 3) nodokļu maksātāja reģistrācijas numuru, reģistrācijas numuru citas dalībvalsts nodokļa maksātāju reģistrā;

- 4) saimnieciskās darbības veidu;
- 5) dalībvalsti vai dalībvalstis, kur iekšzemes nodokļa maksātājs plāno izmantot atbrīvojumu **citā dalībvalstī**;
- 6) iepriekšējā kalendāra gadā iekšzemē veikto preču piegāžu un sniegto pakalpojumu kopējo vērtību;
- 7) katrā no citās dalībvalstīs veikto preču piegāžu un sniegto pakalpojumu kopējo vērtību iepriekšējā kalendāra gadā vai divos iepriekšējos kalendāra gados atkarībā no citas dalībvalsts normatīvā regulējuma;
- 8) kārtējā kalendāra gadā līdz iesnieguma iesniegšanas dienai iekšzemē veikto preču piegāžu un sniegto pakalpojumu kopējo vērtību;
- 9) kārtējā kalendāra gadā līdz iesnieguma iesniegšanas dienai katrā no citās dalībvalstīs veikto preču piegāžu un sniegto pakalpojumu kopējo vērtību.

Iesniegumā norādāmo darījuma vērtību aprēķināšanai ir pielietojami tie paši noteikumi, kā aprēķinot reģistrācijas sliekšni.

Apstiprinājumu vai atteikumu VID paziņos 35 darbdienu laikā pēc pirmreizējā paziņojuma saņemšanas.

Minētais termiņš var tikt pagarināts, ja citas dalībvalsts nodokļu administrācija informē par šādu nepieciešamību.

Atbrīvojuma **citā ES dalībvalstī (vai dalībvalstīs)** piemērošanai nodokļa maksātājam tiek piešķirts **reģistrācijas numurs ar kodu "EX"**, kas izmantojams vienīgi minētā atbrīvojuma piemērošanai. Piemēram, Latvijas nodokļa maksātājs, kam būs piešķirts šāds numurs, to varēs izmantot tikai darījumiem citā ES dalībvalstī (vai dalībvalstīs), bet ne darījumiem Latvijā.

Ja nodokļa maksātājs veic darījumus tikai Latvijā un izmanto tiesības neregistrēties VID PVN maksātāju reģistrā līdz reģistrācijas sliekšņa sasniegšanai, tad tam nav jāreģistrējas MVU režīma piemērošanai, proti, nav jāiesniedz iesniegums VID, nav jāsaņem reģistrācijas numurs ar kodu "EX", kā arī nav jāiesniedz ceturkšņa pārskati.

11. piemērs

Individuālais komersants (IK), kas nav reģistrēts VID PVN maksātāju reģistrā, sniedz friziera pakalpojumus Liepājā. 2024. gadā IK apgrozījums nepārsniedza iekšzemes reģistrācijas sliekšni. Tādējādi IK ir tiesības neregistrēties VID PVN maksātāju reģistrā, un tam nav pienākuma reģistrēties MVU režīma piemērošanai.

4. Turpmākā rīcība, kad ir saņemta atļauja piemērot atbrīvojumu citā dalībvalstī vai dalībvalstīs

Kad ir saņemts apstiprinājums no VID MVU režīma piemērošanai citā ES dalībvalstī (vai dalībvalstīs), t. i., ir piešķirts numurs ar kodu "EX", nodokļa maksātājs ir tiesīgs veikt darījumus attiecīgajās ES dalībvalstīs, nepiemērojot darījumiem PVN.

Atbrīvojumu citā dalībvalstī **piemēro no dienas**, kad VID ir informējis nodokļa maksātāju par tā tiesībām piemērot atbrīvojumu citā dalībvalstī un **piešķirto reģistrācijas numuru ar kodu "EX"**.

Turpmāk šādam nodokļa maksātājam ir pienākums **ziņot par jebkurām izmaiņām** pirmreizējā paziņojumā minētajos datos, tai skaitā par:

- nodomu izmantot atbrīvojumu vēl arī kādā citā dalībvalstī vai dalībvalstīs, kas nebija minētas, iesniedzot pirmreizējo paziņojumu;
- lēmumu izbeigt atbrīvojuma piemērošanu dalībvalstī vai dalībvalstīs, kas bija minētas, iesniedzot pirmreizējo paziņojumu.

Pēc minētās informācijas saņemšanas VID 35 darbdienu laikā informē nodokļa maksātāju par tā tiesībām piemērot atbrīvojumu citā dalībvalstī vai par atbrīvojuma citā dalībvalstī piemērošanas izbeigšanu.

Minētais termiņš var tikt pagarināts, ja citas dalībvalsts nodokļu administrācija informē par šādu nepieciešamību.

Atbrīvojumu citā dalībvalstī izbeidz piemērot no nākamā kalendāra ceturkšņa pirmās dienas pēc tam, kad nodokļa maksātājs ir paziņojis par savu lēmumu izbeigt atbrīvojuma piemērošanu dalībvalstī vai – ja šāda informācija saņemta ceturkšņa pēdējā mēnesī – no nākamā kalendāra ceturkšņa otrā mēneša pirmās dienas.

5. Ceturkšņa pārskati

Nodokļa maksātājam, kurš piemēro atbrīvojumu citā dalībvalstī **par katru kalendāra ceturksni** līdz attiecīgajam ceturksnim sekojošā mēneša beigām, izmantojot VID EDS, jāiesniedz šāda informācija (**ceturkšņa pārskats**):

- 1) iekšzemē veikto preču piegāžu un sniegto pakalpojumu kopējā vērtība;
- 2) katrā no citās dalībvalstīs veikto preču piegāžu un sniegto pakalpojumu kopējā vērtība.

Darījumu vērtību aprēķina, iekļaujot gan apliekamo darījumu vērtību, gan neapliekamo darījumu vērtību, pēc tādiem pašiem noteikumiem, kā aprēķinot reģistrācijas sliekšni (lūdzam skatīt šī metodiskā materiāla 3. un 4. lappusē sniegto skaidrojumu).

Ceturkšņa pārskati jāiesniedz arī, ja darījumi nav veikti, norādot vērtību "0".

Ja ir pārsniegts gada apgrozījums ES, 15 darbdienu laikā par to ir jāinformē VID, izmantojot EDS. Vienlaikus ir jāiesniedz ceturkšņa pārskats par periodu no kārtējā kalendāra ceturkšņa sākuma līdz dienai, kad pārsniegts gada apgrozījums ES.

6. MVU režīma piemērošanas pārtraukšana

Iekšzemes nodokļa maksātājam, kurš bija saņēmis reģistrācijas numuru ar kodu "EX" MVU režīma piemērošanai, vairs nav tiesību piemērot minēto režīmu, ja kalendāra gada laikā ir pārsniegts gada apgrozījums ES.

MVU režīmu nav tiesību piemērot no pārsnieguma līdz kalendāra gada beigām, **kā arī visu nākamo kalendāra gadu.**

Taču vienlaikus šādam iekšzemes nodokļa maksātājam saglabājas tiesības piemērot atbrīvojumu no PVN Latvijā, ja tā iekšzemes darījumi iepriekšējā kalendāra gadā, kā arī kārtējā kalendāra gadā nepārsniedz reģistrācijas sliekšni.

MVU režīmu nav tiesību piemērot citā ES dalībvalstī, ja kalendāra gada laikā tiek pārsniegts šajā valstī noteiktais reģistrācijas sliekšnis.

Šādā gadījumā ir jāreģistrējas attiecīgās valsts PVN maksātāju reģistrā un jāmaksā PVN atbilstoši šīs dalībvalsts noteikumiem saskaņā ar saņemto informāciju no konkrētās dalībvalsts nodokļu administrācijas.

Ja kalendāra gada laikā ir pārsniegts kādā no ES dalībvalstīm noteiktais reģistrācijas sliekšnis un attiecīgi tajā vairs nav tiesību izmantot MVU režīmu, šādam nodokļa maksātājam tomēr joprojām ir tiesības turpināt piemērot MVU režīmu citās ES dalībvalstīs, kurās nav pārsniegts noteiktais reģistrācijas sliekšnis, ja nav pārsniegts gada apgrozījums ES.

Nosacījumi citas dalībvalsts nodokļa maksātājam atbrīvojuma no PVN piemērošanai Latvijā

- Citas dalībvalsts nodokļa maksātājam, tai skaitā citas dalībvalsts nodokļa maksātāja pastāvīgajai iestādei, iekšzemē ir tiesības piemērot Latvijā MVU režīmu, ja tam iepriekšējā kalendāra gadā nav pārsniegts gada apgrozījums ES 100 000 *euro* **un** nav pārsniegts Latvijas reģistrācijas sliekšnis 50 000 *euro*.
- Lai saņemtu atbrīvojumu no PVN Latvijā, proti, piemērotu MVU režīmu, citas dalībvalsts nodokļa maksātājam ir jāizpilda iesniegums – pirmreizējais paziņojums savā dalībvalstī.

- Ja citas dalībvalsts nodokļa maksātājs **ir reģistrēts VID PVN maksātāju reģistrā**, bet tas vēlas piemērot Latvijā MVU režīmu un ir saņēmis tā piemērošanai reģistrācijas numuru ar kodu "EX", tam ir jāiesniedz VID iesniegums par tā izslēgšanu no VID PVN maksātāju reģistra piecu darbdienu laikā no brīža, kad tam piešķirts reģistrācijas numurs ar kodu "EX".

- Pēc reģistrācijas MVU režīma piemērošanai Latvijā citas dalībvalsts nodokļa maksātājam savā mītnes valstī regulāri jāiesniedz ceturkšņa pārskati par Latvijā veiktiem darījumiem.
- Citas dalībvalsts nodokļa maksātājam arī ir tiesības piemērot **atlikto reģistrēšanos**, ja tā kalendāra gadā veikto darījumu vērtība Latvijā pārsniedz Latvijā noteikto reģistrācijas sliekšni ne vairāk par 10 % (detalizēta informācija par atlikto reģistrēšanos – šī metodiskā materiāla nodaļas "Izmaiņas iekšzemes PVN reģistrācijas sliekšņa regulējumā" 2. apakšnodaļā).

- Citas dalībvalsts nodokļa maksātājam vairs nav tiesību piemērot MVU režīmu Latvijā, ja tam kalendāra gadā veikto darījumu apmērs Latvijā pārsniedz Latvijā noteikto reģistrācijas sliekšni vairāk par 10 % **vai** tam ir pārsniegts gada apgrozījums ES.
- Ja citas dalībvalsts nodokļa maksātāja ES veikto darījumu vērtība bez nodokļa kalendāra gadā pārsniedz 100 000 *euro*, ar PVN apliekamā darījuma vērtība līdz reģistrācijas brīdim VID PVN maksātāju reģistrā ir iekšzemē veikto darījumu vērtība, sākot ar nākamo dienu no minētās vērtības pārsniegšanas brīža. Aprēķinātā nodokļa summa ir iekļaujama darījuma vērtībā.

Valsts ieņēmumu dienests

Materiāls sagatavots: 02.01.2025.

Atsauksmes par materiāla kvalitāti vai priekšlikumus tā uzlabojumiem priecāsimies saņemt Valsts ieņēmumu dienesta [elektroniskās deklarēšanas sistēmas](#) (EDS) sadaļā "Sarakste ar VID".